

Sygn. akt IV KK 141/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziellewicz

na posiedzeniu

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 czerwca 2014 r.,

sprawy **G. K.**

skazanego z art. 228 § 3 k.k. i art. 228 § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 228 § 4 k.k. oraz 228 § 1 k.k.

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 12 listopada 2013 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 27 grudnia 2011 r.,

oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża skazanego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 27 grudnia 2011 r., uznał G. K. za winnego występków z:

- 1) art. 228 § 3 k.k. i art. 228 § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 50 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych;
- 2) z art. 228 § 4 k.k. i wymierzył mu karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz 80 stawek dziennych grzywny, wysokość jednej stawki ustalając na kwotę 20 złotych;

3) z art. 228 § 1 k.k. i wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności oraz 50 stawek dziennych grzywny, wysokość jednej stawki ustalając na kwotę 20 złotych.

Na mocy art. 91 § 2 k.k. jako karę łączną orzekł karę 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wymiarze 90 stawek dziennych grzywny, wysokość jednej stawki ustalając na kwotę 20 złotych. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył mu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie tj. 1 dzień – 26 września 2007 r. Na mocy art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa równowartość korzyści osiągniętej przez oskarżonego z przestępstwa w kwocie 400 zł. Na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 2 ust. 1 pkt. 4, 5, art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od G. K. na rzecz Skarbu Państwa wydatki w kwocie 209,90 zł oraz obciążył go opłatą w wysokości 760 zł.

Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca oskarżonego G. K. i zarzucając:

1. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 228 § 2 k.k. poprzez błędną kwalifikację prawną zarzuconych oskarżonemu czynów określonych w pkt. XV, XVII, XVIII aktu oskarżenia i nie zakwalifikowanie ich jako czynów mniejszej wagi, pomimo tego, że stroną inicjującą przekazanie korzyści majątkowej byli świadkowie (M. M., Z. Z., W. S.), oskarżony odmawiał ich przyjęcia, waga popełnionych przez zatrzymanych świadków wykroczeń drogowych była niewielka (m.in. brak trójkąta ostrzegawczego i gaśnicy), a wręczone oskarżonemu w zamian za odstąpienie od nałożenia mandatu karnego kwoty bardzo niskie;
2. rażąco niewspółmierną surowość wymierzonej oskarżonemu kary łącznej, stanowiącą konsekwencję nieuwzględnienia przy określaniu wymiaru kary łącznej pozytywnej opinii kryminologicznej oskarżonego, jego uprzedniej niekaralności, zachowania przed popełnieniem przestępstwa tj. prowadzenia ustabilizowanego trybu życia, podjęcia pracy zarobkowej i przestrzegania porządku prawnego, ukarania w ramach postępowania dyscyplinarnego poprzez wydalenie ze służby policyjnej, uzasadniających wymierzenie wobec

niego łagodniejszej kary łącznej, podczas gdy orzeczona kara łączna 2 lat i 10 miesięcy bezwzględno pozbawienia wolności jest rażąco surowa, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W piśmie procesowym z dnia 11 marca 2013 r. obrońca dodatkowo podniósł zarzut obrazy przepisów postępowania tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 171 § 7 k.p.k. poprzez dopuszczenie dowodów z zeznań świadków [...] w sytuacji, gdy zeznania te złożone zostały w warunkach wyłączających swobodę wypowiedzi i objęte powinny być zakazem dowodowym i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 12 listopada 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację obrońcy oskarżonego G. K. za oczywiście bezzasadną.

Od w/w wyroku Sądu Okręgowego w G., kasację złożył obrońca skazanego G. K. i **zarzucając**:

1. rażąco obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 424 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 171 § 7 k.p.k. oraz art. 6 k.p.k. poprzez brak rzetelnego rozważenia wszystkich zarzutów, polegający na odmowie rozpoznania, a w konsekwencji na całkowitym braku odniesienia, w stosunku do ostatniego zarzutu rozszerzającego apelację, podniesionego w piśmie procesowym obrońcy oskarżonego z dnia 11 marca 2013 r., złożonym na rozprawie w dniu 12 marca 2013 r., a dotyczącego dopuszczenia dowodów z zeznań świadków w postępowaniu przygotowawczym, w sytuacji w której zeznania te złożone zostały w warunkach wyłączających swobodę wypowiedzi i objęte winny być zakazem dowodowym;
2. rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary łącznej poprzez ponowne pominięcie pozytywnej prognozy kryminologicznej oskarżonego przy wymierzeniu kary łącznej

wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w G. oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w G. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w G., wniósł o oddalenie kasacji wobec jej oczywistej bezzasadności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego G. K. jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Odnośnie zarzutu rażącego naruszenia art. 424 § 1 i 2 k.p.k., na wstępie zauważyć należy, iż procedurze karnej nie jest znana instytucja uzupełniania środka odwoławczego, czy też wnoszenia go w częściach. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dopuszcza się jednakże uzupełnienie apelacji wniesionej na piśmie - zarówno poprzez zgłoszenie nowych zarzutów, jak i zmianę zawartego w *petitum* żądania - jeżeli wskazana zmiana zostanie dokonana w terminie przewidzianym do złożenia tego środka. Nie jest zaś możliwe rozszerzenie zakresu apelacji o dodatkowe zarzuty i wnioski, po upływie terminu określonego w art. 445 § 1 k.p.k. Ograniczenie powyższe nie uniemożliwia zgłoszenia w terminie późniejszym, pisemnie bądź ustnie na rozprawie apelacyjnej, wniosków wiążących się z dostrzeżeniem w sprawie jednego z uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub nawet w art. 438 k.p.k., jeśli ich nieuwzględnienie w tym ostatnim przypadku i utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe w rozumieniu art. 440 k.p.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2008 r., II KK 70/08, R-OSNKW 2008, poz. 2492).

Odnosząc powyższe rozważania do realiów przedmiotowej sprawy stwierdzić

należy, iż pismo obrońcy oskarżonego G. K. z dnia 5 marca 2012 r. zatytułowane „Apelacja obrońcy oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 27 grudnia 2011 r.” (wysłane w dniu 5 marca 2012 r.) zostało wniesione w zawitym terminie 14 dni zastrzeżonym do wniesienia apelacji i tym samym niewątpliwym jest, iż ww. dokument należy uznać za skargę apelacyjną.

Przedkładając kolejne pismo procesowe opatrzone datą 11 marca 2013 r., na rozprawie w dniu 12 marca 2013 r., jak wynika z jego treści, nie będące uzupełnieniem argumentacji podniesionych już zarzutów zawartych w piśmie z dnia

5 maja 2012 r. r., a będące w istocie uzupełnieniem wniesionej wcześniej apelacji o nowy zarzut naruszenia prawa procesowego, obrońca oskarżonego G. K. niewątpliwie uchybił terminowi z art. 445 k.p.k., zakreślonemu do wniesienia apelacji. Uwzględnienie argumentacji w nim zawartej, mogłoby zatem być skuteczne, jedynie w sytuacji stwierdzenia uchybienia wymienionych w art. 439 k.p.k. bądź w art. 438 k.p.k., jeśli ich nieuwzględnienie w tym ostatnim przypadku i utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe – których to uchybień w przedmiotowym postępowaniu nie stwierdzono. Zauważyć bowiem należy, iż swoboda wypowiedzi w rozumieniu art. 171 § 7 k.p.k., oznacza możliwość decydowania przez przesłuchiwanego, zgodnie z własną wolą, o treści składanej przez niego wypowiedzi, w sytuacji, gdy żaden czynnik zewnętrzny nie krępuje go w formułowaniu tych wypowiedzi (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia marca 2010 r., III KK 302/09, LEX nr 583858). Analiza materiału dowodowego nie pozwoliła na przyjęcie, iż zeznania złożone przez świadków [...] w toku postępowania przygotowawczego, zostały złożone w warunkach wyłączających ich swobodę wypowiedzi. Wbrew twierdzeniom skarżącego nie można uznać za okoliczność wyłączającą swobodę wypowiedzi faktu poinformowania ww. świadków, przed przystąpieniem do przesłuchania, o treści art. 233 § 1 k.p.k., art. 182 k.p.k., art. 183 § 1 i 2 k.p.k., oraz art. 229 § 6 k.k. Obowiązek pouczenia świadka o ciężących na nim obowiązkach i o przysługujących mu uprawnieniach wynika bowiem wprost z treści art. 16 § 1 i 2 k.p.k. formułującego zasadę informacji prawnej. Poinformowanie ww. świadków przez przesłuchujących ich funkcjonariuszy o treści przepisu art. 229 § 6 k.k., choćby podyktowane to było względami taktycznymi, samo przez się nie stwarzało warunków wyłączających możliwość swobodnej wypowiedzi w rozumieniu art. 171 § 7 k.p.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 1974 r., III KR 344/73, OSP 1974. z. 6, poz. 134). Nie można bowiem mówić w takiej sytuacji o świadomym wprowadzaniu osoby przesłuchiwanej w błąd. Nie należy także tracić z pola uwagi stanowiska prezentowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i w doktrynie zgodnie z którym, nie można zaliczyć do warunków wyłączających swobodę wypowiedzi pewnych zachowań organów ścigania, które choć mogą wpłynąć na proces motywacyjny osoby przesłuchiwanej, nie odbierają przesłuchiwanej możliwości

swobodnego kształtowania swojej odpowiedzi (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1979 r., V KRN 102/79, OSP 1981, z. 7-8, poz. 141, z dnia 10 stycznia 1974 r., III KR 344/73, OSP 1974, z. 6 poz. 134).

Chybiony jest zarzut obrazy art. 424 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. Na wstępie podnieść trzeba, że przepis art. 424 § 1 k.p.k. określa elementy jakie powinno zawierać uzasadnienie wyroku Sądu I instancji, nie zaś Sądu II instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2007 r., IV KK 464/06, R-OSNKW-2007, poz. 252). Jeżeli zaś chodzi o odniesienie się przez Sąd Okręgowy do wskazanych przez skarżącego zarzutów zawartych w apelacji z dnia 5 marca 2012 r., to uznać należy, iż uzasadnienie tego Sądu spełnia standard wyznaczony przez art. 457 § 3 k.p.k. Sąd ten przeprowadził kontrolę instancyjną zaskarżonego apelacją orzeczenia w sposób prawidłowy. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku szczegółowo rozważył elementy składające się na kryterium „wypadku mniejszej wagi”, zgodnie ze stanowiskiem, że o przyjęciu typu uprzywilejowanego przestępstwa przemawiać ma całokształt okoliczności podmiotowo-przedmiotowych, co powinno być konkretyzowane przez pryzmat oceny pod kątem przesłanek wskazanych w art. 115 § 2 k.k. Zaprezentowane przez Sąd Okręgowy stanowisko należy ocenić jako trafne, poprawne pod względem logicznym i konsekwentne. Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego zawiera powody rozstrzygnięcia oraz argumentację wyjaśniającą w sposób logiczny i rzeczowy, dlatego nie podzielono zarzutów i wniosków zawartych w apelacji obrońcy. Nie należy przy tym tracić z pola uwagi, iż przepis art. 433 § 2 k.p.k. może być naruszony jedynie wówczas, kiedy Sąd II instancji w ogóle nie ustosunkuje się do określonego zarzutu wskazanego w apelacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2013 r., II KK 127/12, Prok. i Pr.- wkł. 2013, z. 5, poz. 19, LEX nr 1277698). Uznając, iż w przedmiotowej sprawie za skargę apelacyjną należy uznać tylko pismo procesowe z dnia 5 marca 2012 r., zarzut obrazy art. 433 § 2 k.p.k. należy uznać za niezasadny.

Nie zasługiwał na uwzględnienie także z pkt. 2 kasacji. Przypomnieć jedynie należy, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i doktrynie, uznaje się, że dopuszczalne jest zaskarżenie w trybie kasacji orzeczenia o karze, jeśli podstawę zaskarżenia stanowić będzie uchybienie wskazane w art. 523 k.p.k. tj. rażące naruszenie prawa materialnego i procesowego, a skarżący wykaże, że uchybienie to *in concreto* w istotny sposób wpłynęło na treść orzeczenia, powodując wymierzenie kary rażąco niewspółmiernej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 1999 r., IV KKN 206/99, OSNKW 2000, z. 1-2, poz. 15; postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2013 r., V KK 98/13, LEX nr 1328047). Przepis art. 523 k.p.k. należy bowiem rozumieć w ten sposób, iż nie jest dopuszczalne zaskarżenie kasacją wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze, jeśli podnosi się jedynie zarzut jej niewspółmierności. Tymczasem ten zarzut kasacyjny sprowadza się w istocie do kwestionowania wysokości kary orzeczonej przez Sąd Rejonowy, a utrzymanej przez Sąd Okręgowy, bez powiązania ww. zarzutu z rażąco obrażą prawa materialnego lub procesowego, która mogła mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia o karze i jako taki nie jest możliwy do uwzględnienia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy z mocy art. 535 § 3 k.p.k. orzekł jak w postanowieniu.